

Samorządowe

Nasze Zabrze

Nr indeksu: 328855 • ISSN 1232-1400 • Wydanie bezpłatne

**DO SIEGO
ROKU!**

POBIERZ APLIKACJĘ

TV ZABRZE

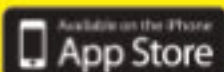

Skanuj tutaj

- Oglądaj Telewizję Zabrze na żywo
- Czytaj nasz miesięcznik o Zabrzu

tvz
TELEWIZJA
ZABRZE

**Nasze
Zabrze**

Miasto przyjazne mieszkańcom

Dr Małgorzata Mańka-Szulik, prezydent Zabrze

Rozpoczynamy 2023 rok z nadzieją, że Zabrze dzięki konsekwentnym działaniom wciąż będzie dobrze rozwijającym się miastem nauki, medycyny, kultury, sportu, innowacyjnej gospodarki oraz turystyki dziedzictwa postindustrialnego. Miastem przyjaznym dla mieszkańców, atrakcyjnym inwestycyjnie i otwartym na odwiedzających nas gości. Praca na rzecz naszej małej ojczyzny wymaga podejmowania nowych wyzwań i urzeczywistniania ambitnych planów. Jestem przekonana, że zadania te ponad podziałami będziemy skutecznie realizować.

W ubiegłym roku świętowaliśmy stulecie nadania praw miejskich. Teraz Zabrze wkroczyło w kolejny etap swojego rozwoju. Zmierzając ku przyszłości, mamy jednak świadomość tradycji i historii, które nas kształtowały. Czerpiemy z szacunku dla wartości i nauki Kościoła, poszanowania drugiego człowieka, rodziny i wspólnoty, śląskiego etosu pracy, a także przywiązania do kultury europejskiej. To jest fundament, na którym budujemy nowoczesne miasto.

Postawiliśmy na działania infrastrukturalne, ekologiczne i społeczne, poprawiające jakość życia, na które pozyskaliśmy prawie 2 miliardy złotych dofinansowania z Unii Europejskiej i innych źródeł zewnętrznych. Dzięki temu zrealizowaliśmy kilkaset oczekiwanych przez mieszkańców projektów.

Decyzjami centralnymi zlikwidowano zabrzański przemysł z ostatnią działającą dotąd kopalnią „Makoszowy”. Mimo to udało nam się pozyskać inwestorów funkcjonujących w innych branżach.

Podjęliśmy decyzję o uzbrojeniu terenów specjalnej strefy ekonomicznej kosztem 65 milionów złotych, a zarazem umiejętnie pozyskaliśmy

Fot. Maja Maciejko/Magazyn Metropoliten Silesia

85 procent zewnętrznego dofinansowania tych działań. Dzięki temu przedsiębiorstwa zainwestowały w tym rejonie 1,5 miliarda złotych, tworząc około 2 tysięcy nowych miejsc pracy i przyczyniając się do gospodarczego rozwoju miasta.

Sukcesywnie budowaliśmy nowe drogi, ścieżki rowerowe, place zabaw, skwery i miejsca rekreacji. Powstają wciąż nowe mieszkania, wznoszone zarówno przez ZBM-TBS, jak i firmy deweloperskie oraz prywatnych właścicieli. Partycypując w kosztach inwestycji, doprowadziliśmy do wybudowania w mieście Drogowej Trasy Średnicowej.

Medycyna to nie tylko symbol Zabrze, ale także kolejny kierunek jego rozwoju. Wysoki poziom świadczeń zdrowotnych zapewniają nasze szpitale. W naszym mieście wspaniali lekarze mogą liczyć na wsparcie ze strony inżynierów.

Rozpoznawalni jesteśmy również poprzez skutecznie zrewitalizowane dziedzictwo postindustrialne. Uwagę turystów z całego świata przyciągają obiekty na Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego. Uznanie budzą uratowany dawny hotel Admiral-spalast, ocalona stara gazownia czy odrestaurowana wieża ciśnień przy ul. Zamoyskiego.

Jesteśmy też zielonym miastem sportu i rekreacji. Cieszymy się sukcesami zawodników licznych zabrzańskich klubów różnych dyscyplin. Kibicujemy piłkarzom, gimnastykom, bokserom. Łączą się z tym emocje dostarczane nam przez legendę polskiej piłki - Górnika Zabrze.

Nie zapominamy o naszych przajaciółach zza granicy, utrzymując relacje z miastami partnerskimi. Wierzymy, że rok 2023 przyniesie pokój i stabilizację w Ukrainie, której pomagamy, m.in. przygotowując transporty medyczne i humanitarne dla miasta Równe oraz udzielając pomocy ukraińskim uchodźcom wojennym przebywającym w Zabrze.

Od wielu lat podejmujemy szereg wyzwań związanych z ochroną środowiska naturalnego. Obecnie, w dobie kryzysu ekonomicznego, energetycznego i ekologicznego, wiąże się to z ogromną determinacją, ale też odpowiedzialnością. Obok troski o stan środowiska naturalnego priorytetem samorządu musi być ciągła poprawa jakości życia mieszkańców. Mając świadomość dorobku poprzednich pokoleń, nadal chcemy dążyć do rozwoju naszego Zabrze, a także ugruntowywania pozycji miasta w metropolii, regionie i kraju. Można powiedzieć, że dumni z dotychczasowego rozwoju nadal konsekwentnie kontynuować będziemy działania wyznaczone „Strategią rozwoju - Zabrze 2030”.

W NUMERZE

Miasto przyjazne mieszkańcom	str. 3
Co czwarta złotówka na inwestycje	str. 4-5
Tak weszliśmy w Nowy Rok	str. 6
Wśród świątecznych życzeń	str. 8
Wyjątkowa pasterka	str. 9
Dla bezpieczeństwa i komfortu	str. 10
Urodziny kina ROMA	str. 11
Kolejne klucze do nowych mieszkań	str. 12-13
Nowa dosłona „Czystego Powietrza”	str. 14
Pamiętamy o ofiarach	str. 15
Nasze perełki turystyczne doceniane w kraju i Europie	str. 16
Industrialna katedra przekazana miastu	str. 17
Zabytkowy park odzyskuje blask	str. 18
Oddaliśmy pokłon Dzieciątku	str. 19
O tym pisaliśmy w 2022 roku	str. 20-43
Kalendarium pod znakiem trójki	str. 44-45
Rozrywka	str. 46

Pobierz gazetę w wersji elektronicznej

Fot. Fotolia

BUDŻET ZABRZA NA 2023 ROK PRZYJĘTY

Co czwarta złotówka na inwestycje

Prawie 1,2 miliarda złotych to wartość przyjętego w grudniu budżetu Zabrze na 2023 rok. Średnio co czwarta złotówka z tej kwoty została przeznaczona na inwestycje.

Jestem przekonana, że tak skonstruowany budżet odpowiada na potrzeby i oczekiwania mieszkańców. Dziękuję tym radnym, którzy w poczuciu odpowiedzialności za nasze miasto zagłosowali za projektem budżetu i dobrze życząc Zabrzu, chcą jego dalszego rozwoju. Mimo że sytuacja ekonomiczna w kraju, jak i na świecie jest trudna, to z pełną determinacją będziemy realizować zadania określone w przyjętym budżecie – podkreśla prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik.

Wysokość budżetu Zabrze na 2023 rok to prawie 1,2 mld zł. Aż 274 mln zł stanowią wydatki majątkowe. To z kolei oznacza realizację ważnych dla mieszkańców projektów, jak budowa centrów przesiadkowych, rozbudowa układu komunikacyjnego miasta czy

też termomodernizację kolejnych szkół i przedszkoli.

Po stronie wydatków bieżących, podobnie jak w poprzednich latach, największą kwotę stanowią nakłady na oświatę. Na kolejnym miejscu znalazły się wydatki w obszarze gospodarki komunalnej, transportu i usług. GOR

BUDŻET W LICZBACH

1,193 mld zł

to wartość budżetu
Zabrze na 2023 r.

274 mln zł

to kwota przeznaczona
na inwestycje

PROJEKTY REALIZOWANE W 2023

► Dokończenie budowy Areny Zabrze Fot. UM Zabrze

► Rewitalizacja dawnego hotelu Admiralspalast Fot. UM Zabrze

► Budowa kolejnych nowych mieszkań Fot. UM Zabrze

► Budowa centrum przesiadkowego przy ul. Goethego i w Rokitnicy

► Przedłużenie alei Korfańskiej Fot. UM Zabrze

► Budowa schroniska dla zwierząt w Biskupicach Fot. UM Zabrze

► Termomodernizacja kolejnych szkół i przedszkoli Fot. UM Zabrze

► Budowa sieci ciepłowniczej w Rokitnicy i Helence Fot. UM Zabrze

Tak weszliśmy w Nowy Rok

Najbardziej znane arie operowe oraz popularne piosenki rodem z wodewilu zabrzmiały podczas tradycyjnego Koncertu Noworocznego w Domu Muzyki i Tańca. Wcześniej, w samo południe, odegrany został hejnał miasta. W kościele św. Kamila odprawiona została z kolei noworoczna msza w intencji Zabrze i jego mieszkańców.

Za nami pełen pozytywnej energii rok jubileuszu miasta. Przed nami Nowy 2023 Rok, który budzi nadzieję na jeszcze lepsze dni. Życzę dużo zdrowia, radości, pokoju na świecie i błogosławieństwa Bożego. Wszystkiego co najpiękniejsze – mówi prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik.

Koncert Noworoczny w Domu Muzyki i Tańca to już wieloletnia tradycja. Tym razem na scenie zaprezentowali się znakomici śpiewacy: Joanna Radziszewska-Sojka (sopran), Natalia Płonka (mezzosopran), Staś Napierała (tenor), Martin Filipiak (baryton), a także tancerze – Marta Żabka, Joanna Lichorowicz-Greś, Adam Czechlewski oraz Sławomir Greś. Za choreografię i kostiumy odpowiadała Zofia Czechlewska. Artystom towarzyszyła Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Zabrzeńskiej pod dyrekcją Sławomira Chrzanowskiego. GOR

► 1 stycznia w samo południe zabrzmiał hejnał miasta Fot. UM Zabrze

► Koncert Noworoczny w Domu Muzyki i Tańca stał się już zabrzańską tradycją Fot. UM Zabrze

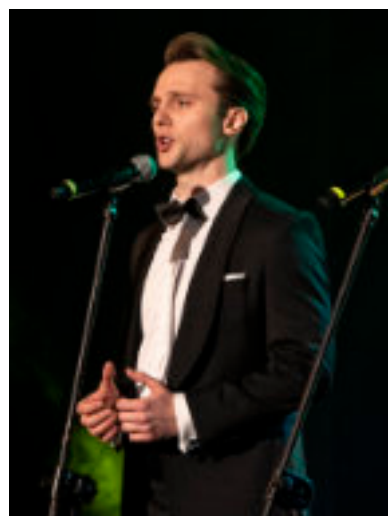

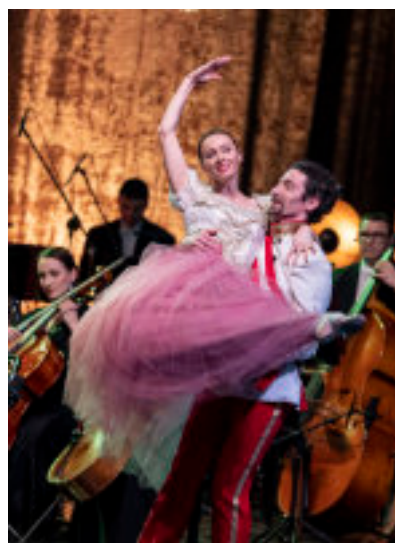
► Efektowne popisy tancerzy.... Fot. UM Zabrze

► ...i śpiewaków Fot. UM Zabrze

► Fot. UM Zabrze

► Fot. UM Zabrze

► W kościele św. Kamila odprawiona została uroczysta msza w intencji Zabrze i jego mieszkańców Fot. UM Zabrze

Wśród świątecznych życzeń

Okres przedświąteczny obfitował w Zabrze w liczne jasełka, koncerty oraz spotkania opłatkowe. Te ostatnie były okazją do złożenia sobie życzeń m.in. przez sportowców, artystów, nauczycieli oraz osoby zaangażowane w działalność organizacji pozarządowych.

Opłatek kulturalny był również okazją do podsumowania wszystkich inicjatyw i wydarzeń wpisujących się w obchody jubileuszu 100-lecia nadania Zabrze praw miejskich. Tego wieczoru wyróżniono też kolejne osoby zaangażowane w życie kulturalne miasta. Tegorocznymi laureatami zostali: dyrektor III Liceum

Ogólnokształcącego Magdalena Kaernbach-Wojtaś, literaturoznawca prof. Józef Olejniczak, Piotr Proba z Liceum Sztuk Plastycznych oraz Marcin Ostrowski z Filharmonii Zabrzeńskiej.

O oprawę artystyczną opłatka zabrzeńskiego środowiska oświatowego zadbał uczniowie, którzy przygo-

towali jasełka. Części artystycznej nie zabrakło również podczas spotkania przedstawicieli organizacji pozarządowych, których w naszym mieście działa około trzystu. Na ich wsparcie miasto przekazuje co roku 10 mln zł. Sporo emocji i wzruszeń wpisało się również w tradycyjny opłatek sportowców.

GOR

► Harcerze przekazują Betlejemskie Światło Pokoju Fot. UM Zabrze

► Przygotowane przez uczniów jasełka Fot. UM Zabrze

► Opłatek zabrzeńskich organizacji pozarządowych... Fot. UM Zabrze

► ...oraz sportowców Fot. UM Zabrze

► Pasterkę w kaplicy św. Barbary odprawił jej kapelan - ks. dr Stanisław Puchała Fot. UM Zabrze

**NABOŻEŃSTWA ODPRAWIANE W PODZIEMNEJ KAPLICY
TO JUŻ ZABRZAŃSKA TRADYCJA**

Wyjątkowa pasterka

Pasterka to jedna z najpiękniejszych tradycji bożonarodzeniowych. Wyjątkowa msza w Zabrzu odprawiana jest również w wyjątkowym miejscu – położonej 170 metrów pod ziemią kaplicy św. Barbary w Kopalni Guido.

W yjątkowe położenie kaplicy i panujący w niej klimat sprawiają, że tak przeżyta pasterka na długo pozostaje w pamięci, a święta Bożego Narodzenia stają się jeszcze bardziej niezwykle. Tegorocznemu nabożeństwu przewodniczył ks. dr Stanisław Puchała, kapelan kaplicy. O muzyczną oprawę mszy zadbała Orkiestra Muzeum Górnictwa Węglowego pod dykcją Henryka Mandrysza.

Przypomnijmy, że objęty przed kilkoma laty rewitalizacją poziom 170 Kopalni Guido poświęcony jest św. Barbarze. Jego serce stanowi kaplica, w której uwagę przyciągają efektowny witraż oraz rzeźba przedstawiająca patronkę górników. Została ona przygotowana specjalnie dla Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu.

GOR

► Odprawiona pod ziemią msza na długo zostaje w pamięci Fot. UM Zabrze

Dla bezpieczeństwa i komfortu

Zakończony właśnie rok przyniósł kolejne ważne dla mieszkańców inwestycje drogowe. Dzięki temu poruszanie się po naszym mieście staje się coraz bardziej bezpieczne i wygodne.

Największą z realizowanych obecnie w naszym mieście inwestycji drogowych jest przedłużenie alei Korfantego. Ale infrastrukturalnych projektów jest więcej. W grudniu podsumowano m.in. realizację kolejnego etapu rozbudowy infrastruktury drogowej na osiedlu Słoneczna Dolina. Chodzi o budowę ul. Marsa.

- Zakończyliśmy kolejne ważne przedsięwzięcie, którego celem jest usprawnienie komunikacji w naszym mieście – mówi prezydent Zabrza Małgorzata Mańka-Szulik.

W ramach przedsięwzięcia powstał kilkusetmetrowy odcinek drogi wraz z rondem, oświetleniem i ścieżką rowerową. Wykonano kanalizację deszczową oraz nasadzenia drzew. Wartość prac to około 7 mln zł.

- W trosce o mieszkańców i bezpieczeństwo na drogach podejmujemy wiele działań infrastrukturalnych, takich jak budowa rond w miejscu znacznie mniej bezpiecznych skrzyżowań. Konsekwentnie sięgamy także po środki na doświetlenie przejść dla pieszych, zakup urządzeń wyświetlających prędkość pojazdów czy tworzenie tzw. miasteczek ruchu drogowego dla edukacji najmłodszych – wymienia prezydent Małgorzata Mańka-Szulik. - Właśnie oddaliśmy do użytku kolejne doświetlenia przejść dla pieszych i pozyskaliśmy 457 tysięcy złotych, do których dołożymy 150 tysięcy złotych z budżetu miasta, na następne takie działania – dodaje.

► Prace nad przedłużeniem alei Korfantego Fot. UM Zabrze

► Rozbudowa układu drogowego na osiedlu Słoneczna Dolina Fot. UM Zabrze

► Doświetlane są kolejne przejścia dla pieszych Fot. UM Zabrze

► Odnowiona elewacja prezentuje się niezwykle efektownie Fot. UM Zabrze

NAJSTARSZE KINO NA ŚLĄSKU OBCHODZIŁO JUBILEUSZ

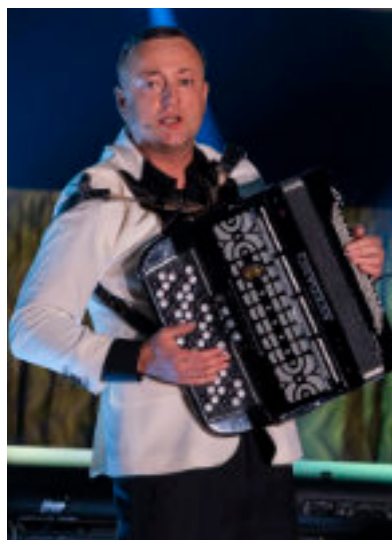
Urodziny kina ROMA

Pięknie odnowiona elewacja z odrestaurowanymi detalami architektonicznymi, wyremontowany dach, balustrady balkonów po renowacji oraz nowe okna to efekt prac konserwatorskich, które w ostatnich miesiącach prowadzone były w kinie ROMA. Efekty remontu można było podziwiać podczas zorganizowanych w grudniu 110. urodzin placówki.

To wyjątkowe miejsce, które poprzez dobór repertuaru od wielu lat uczy, bawi i wzrusza kolejne pokolenie zabrzeńców. Urodziny kina ROMA cieszą tym bardziej, że całkiem niedawno ten wyjątkowy obiekt przeszedł gruntowny remont dachu i fasady – zwraca uwagę prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik. – Serdecznie gratuluję kierownikowi kina Sebastianowi Dziębowskiemu, że wypełniając swoje obowiązki z pasją i zaangażowaniem, sprawia, że ROMA tętni życiem i w ostatnim czasie osiąga wiele sukcesów, o czym świadczy chociażby przyjęcie kina do prestiżowej sieci kin studyjnych – dodaje.

Gościem urodzinowego spotkania był Czesław Mozil, który urodził się w Zabrze i przez pierwsze lata mieszkał nieopodal kina ROMA. W trakcie występu muzyk opowie-

dział wiele zabawnych historii ze swojego życia, w szczególności tych związanych z zabrzańskim kinem oraz samym miastem.

► Gościem uroczystości był Czesław Mozil Fot. UM Zabrze

Historia kina przy obecnej ul. Padlewskiego rozpoczęła się 22 grudnia 1912 r. To wtedy właśnie otwarte zostało kino „Lichtspielhaus”. Reklamowane było wówczas jako największe i najwytworniejsze na Górnym Śląsku. W zachowanych dokumentach można przeczytać, że na parterze zaprojektowano salę projekcyjną z 440 miejscami siedzącymi, sklep i kawiarnię. Na półpiętrze umieszczono garderobę i toalety, a na pierwszym piętrze balkon z 237 miejscami dla widzów. Tuż po wojnie, w 1945 r., uruchomiono dawny „Lichtspielhaus” jako pierwsze kino w polskim już wtedy Zabrze. Zmieniono jego nazwę na „Wolność”, a w kolejnych latach na ROMA. W tym czasie przeszło ono wiele zmian organizacyjnych. Obecna widownia mieści 275 osób.

GOR

► Osiedle przy ul. Żywieckiej Fot. UM Zabrze

NA OSIEDLU PRZY UL. ŻYWIECKIEJ ODDANO DO UŻYTKU KOLEJNE BUDYNKI, NASTĘPNE MIESZKANIA POWSTAJĄ

Kolejne klucze do nowych mieszkań

Kolejne dwa budynki oddano do użytku na osiedlu przy ul. Żywieckiej w Zabrzu. Lokatorzy przygotowanych w nich mieszkań odebrali klucze tuż przed świętami Bożego Narodzenia. Na osiedlu trwa jeszcze budowa ostatniego bloku. Nowe mieszkania powstają lub wkrótce zaczną powstawać również w innych dzielnicach.

To ciepłe, przestronne mieszkanie. Idealne dla naszej trójki. Na pewno będzie się fajnie mieszało. W końcu na swoim - uśmiechają się nowi lokatorzy.

Na osiedlu przy ul. Żywieckiej zamieszkało do tej pory 90 rodzin. W dwóch kolejnych budynkach przygotowano po dziesięć mieszkań, w tym po dziewięć dwupokojowych i po jednym trzypokojowym. Lokale mają powierzchnię od 55 do prawie 75 metrów kwadratowych. W budynkach powstały również pomieszczenia techniczno-gospodarcze (komórki lokatorskie, wózkownie, rowerownie, suszarnie

i pomieszczenia techniczne). - Został nam do skończenia jeszcze jeden budynek z szesnastoma

mieszkaniami. To będzie oznaczało zakończenie budowy tego osiedla - mówi Piotr Skrabaczewski, prezes

► Planowana na Helence inwestycja spółki ZBM-TBS wiz. ZBM-TBS

Międzygminnego Towarzystwa Budownictwa Społecznego. - Mieszkania są wykończone w standardzie lepszym niż deweloperski. Są drzwi, podłogi, gotowe łazienki. To jest wymóg Banku Gospodarstwa Krajowego. Wystarczy, że ktoś wstawi meble i może natychmiast mieszkać – dodaje.

- Bardzo się cieszymy, że udało się wybudować kolejne budynki w ramach budownictwa społecznego – podkreśla Krzysztof Lewandowski, wiceprezydent Zabrze. - W Zabrzu konsekwentnie rozwijamy budownictwo mieszkaniowe. Działamy za pośrednictwem MTBS czy poprzez miejską spółkę ZBM TBS, dzięki czemu oddaliśmy do użytku równie atrakcyjne osiedle przy ulicy Trocera. Przypomnę, że obecnie kończymy nowoczesny budynek przy ulicy Żeromskiego i przygotowujemy się do potężnej inwestycji na Helence. Myślę, że ona także spotka się z ogromnym zainteresowaniem. Wspieramy również inicjatywy deweloperów i osób prywatnych, którzy budują domy między innymi w Słonecznej Dolinie. Zapotrzebowanie na nowe mieszkania potwierdza, że ludzie chcą mieszkać w Zabrzu – dodaje.

Rozbudowa osiedla przy ul. Żywieckiej realizowana jest dzięki udziałowi finansowemu Zabrze, finansowaniu zwrotnemu z Banku Gospodarstwa Krajowego, partycypacji przyszłych lokatorów oraz Międzygminnego Towarzystwa Budownictwa Społecznego.

Coraz bliższa zakończenia jest również realizowana przy ul. Żeromskiego inwestycja gminnej spółki ZBM-TBS. Powstaje tu 5-kondygnacyjny budynek, w którym będzie do dyspozycji 35 nowoczesnych mieszkań o metrażu od 42 do 85 metrów kwadratowych. - Przemysłany i funkcjonalny rozkład pokoi oraz szerokie możliwości aranżacji wewnątrz sprawiają, że każdy znajdzie propozycję dopasowaną do indywidualnych potrzeb - zwraca uwagę Renata Lemańska, prezes spółki ZBM-TBS, która niebawem rusza także z kolejną inwestycją. To Osiedle Zacisze na Helen-

► Klucze lokatorom wręczał wiceprezydent Zabrze Krzysztof Lewandowski Fot. UM Zabrze

► Inwestycja gminnej spółki ZBM-TBS przy ul. Żeromskiego Fot. UM Zabrze

ce. Cztery nowoczesne budynki z windami mają powstać przy ul. Niepokółczyckiego.

- Budynki będą trzypiętrowe. Łączna liczba mieszkań to 64, po szesnaście w każdym budynku. Przewidziano mieszkania dwu i trzypokojowe z aneksami kuchennymi oraz komórkami lokatorskimi – tłumaczy Renata Lemańska, - Z mieszkań na parterze będzie można wyjść bezpośrednio do ogródka – dodaje.

W ramach inwestycji wykonana zostanie nowa infrastruktura techniczna i drogowa. Powstanie 90 miejsc postojowych, w tym dwa miejsca ładowania samochodu

elektrycznego. Przewidziano również duży plac zabaw oraz cztery wiaty rowerowe. - Naszą inwestycję wyróżnia również doskonała lokalizacja. W najbliższej okolicy zlokalizowane są przedszkola i szkoły, sklepy, przychodnie lekarskie, punkty usługowe oraz lokale gastronomiczne. Dotarcie do najbliższych przystanków autobusowych zajmuje zaledwie dwie minuty. Inwestycja położona jest 4 km od zjazdów z autostrady A1, a jeszcze bliżej jest do dróg krajowych nr 78 i nr 94. Atrakcyjne są również pobliskie ścieżki rowerowe oraz okoliczne lasy – podkreśla prezes Renata Lemańska.

GOR

NOWA ODSŁONA „CZYSTEGO POWIETRZA”

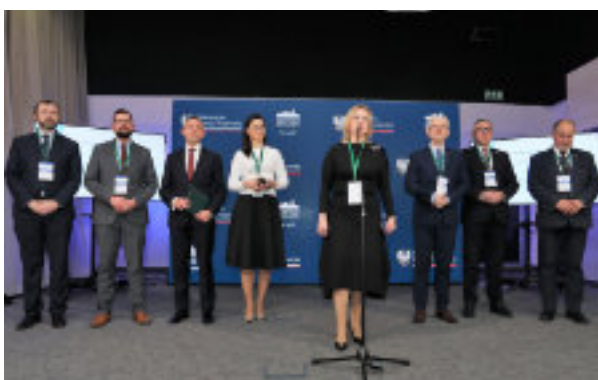
WPROWADZONE ZMIANY MAJĄ JESZCZE BARDZIEJ ZACHĘCIĆ
DO KORZYSTANIA Z PROGRAMU

Wyższe progi dochodowe i niemal dwukrotnie wyższe dofinansowanie to niektóre z nowości wprowadzonych od stycznia 2023 r. do programu „Czyste Powietrze”. Mają one zachęcić Polaków do głębokiej termomodernizacji wraz z wymianą źródła ciepła.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wraz z Ministerstwem Klimatu i Środowiska wprowadzają kolejną odsłonę programu „Czyste Powietrze”, która spowoduje, że beneficjenci programu nie tylko uzyskają bezpieczeństwo ciepłe dla swoich domowników, ale docelowo będą płacić mniej za ciepło.

- Program Priorytetowy „Czyste Powietrze” jest największym projektem proekologicznym w Polsce i stale go usprawniamy - mówi Anna Moskwa, minister klimatu i środowiska. - Zastosowaliśmy w nim pionierskie rozwiązania, chociażby poprzez włączenie sektora bankowego do masowego, powszechnego programu. Teraz przechodzimy krok dalej i podwyższamy zarówno progi dochodowe, jak i wysokość dotacji. Przy podwyższonym dofinansowaniu próg dochodowy wzrośnie z 1564 do 1894 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym i z 2189 do 2651 zł w gospodarstwie jednoosobowym. Z kolei przy najwyższym wymiarze wsparcia progi wzrosną odpowiednio z 900 do 1 090 zł w przypadku gospodarstw wieloosobowych oraz z 1260 do 1 526 zł w przypadku gospodarstw jednoosobowych – dodaje Anna Moskwa.

- W związku z agresją Rosji na Ukrainę sytuacja na rynku wiąże się ze znacznym wzrostem cen, w tym nośników energii. Z tego względu Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej podkreśla bardzo ważną rolę termomodernizacji w zmianach w programie priorytetowym „Czyste Powietrze”. Wychodzimy do beneficjentów z propozycją nie tylko dofinansowania do wymiany przestarzałego wysokoemisyjnego źródła ciepła, ale także zachęcamy do skorzystania z bardzo atrakcyjnego pakietu dofinansowania do kompleksowej termomodernizacji budynku. Najwyższe dofinansowanie czyli nawet do 136 200 zł będzie można uzyskać w przypadku przeprowadzenia tzw. głębokiej, a więc kom-

Prezentacja nowości w Programie, fot. Mirosław Cichy/WFOŚiGW w Katowicach

pleksowej termomodernizacji - zaznacza Paweł Mirowski, zastępca prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów ds. Programu Czyste Powietrze i efektywności energetycznej budynków. - Warto podkreślić, że od 2023 będzie można najpierw ocieplić dom, a dopiero w dalszej kolejności wymienić źródło ogrzewania. Do tej pory było to niemożliwe – dodaje.

Nowa oferta programu gwarantuje dodatkowe dofinansowanie audytu energetycznego budynku do kwoty 1 200 zł, które jest kosztem kwalifikowanym, ale nie jest wliczane do limitu maksymalnej kwoty dotacji określonej dla poszczególnych rodzajów przedsięwzięć w ramach każdej części PPCP. W Programie urealniono wartości poszczególnych kosztów kwalifikowanych poprzez podniesienie maksymalnych kwot dotacji dla poszczególnych elementów finansowanych, a także maksymalnych kwot dotacji dla poszczególnych rodzajów przedsięwzięć.

Nowa odsłona programu „Czyste Powietrze” wprowadza możliwość złożenia dwóch wniosków o dofinansowanie. W celu promowania termomodernizacji budynków jako metody na zmniejszenie kosztów ogrzewania budynków jednorodzinnych, umożliwiono złożenia drugiego wniosku o dofinansowanie dla Beneficjentów, którzy wcześniej otrzymali dofinansowanie na wymianę kotła. Możliwe będzie wówczas wykonanie, na podstawie audytu energetycznego, zarówno częściowej jak i kompleksowej termomodernizacji budynku pozwalającej na osiągnięcie określonych w Programie wskaźników zużycia energii po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia.

Za treści zawarte w publikacji dofinansowanej ze środków WFOŚiGW w Katowicach odpowiedzialność ponosi Redakcja.

Kolumnę dofinansowano ze środków
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach

► Uczestnicy uroczystości składali kwiaty przy obelisku upamiętniającym internowanych Fot. UM Zabrze

OBCHODZILIŚMY 41. ROCZNICĘ WPROWADZENIA W POLSCE STANU WOJENNEGO

Pamiętamy o ofiarach

Regionalne obchody 41. rocznicy wprowadzenia w Polsce stanu wojennego odbyły się na Zaborzu. W kościele św. Jadwigi Śląskiej odprawiona została uroczysta msza w intencji Ojczyzny i ofiar stanu wojennego. Po nabożeństwie weterani „Solidarności” oraz przedstawiciele samorządu, służb mundurowych a także instytucji złożyli kwiaty pod krzyżem i obeliskiem upamiętniającym internowanych.

Niewielu z nas już pamięta 13 grudnia 1981 roku. Zerwana łączność, czołgi na ulicach, siarczysty mróz, przerażające komunikaty i obawa o bliskich. To wszystko towarzyszyło Polakom 41 lat tremu. W Zaborzu został zorganizowany jeden z największych ośrodków internowania. Dziś wspominany ten trudny czas i nieodparcie towarzyszy nam jedna myśl. Jak wykorzystaliśmy poświęcenie ofiar tamtych dni – mówi prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik.

W niedzielę 13 grudnia 1981 r. o godz. 6.00 rano Polskie Radio nadało wystąpienie gen. Wojciecha Jaruzelskiego, w którym informował on Polaków o ukonstytuowaniu się Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego (WRON) i wprowadzeniu na mocy dekretu Rady Państwa stanu wojennego na terenie całego kraju. Władze komunistyczne jeszcze 12 grudnia przed północą roz-

poczęły zatrzymywanie działaczy opozycji i Solidarności. W ciągu kilku dni w 49 ośrodkach internowania umieszczono około 5 tys. osób.

Na terenie parafii św. Jadwigi znajduje się zakład karny, w którym w czasie stanu wojennego internowano działaczy „Solidarno-

ści” i opozycjonistów. Tutejsi księża byli wtedy duszpasterzami internowanych. Przez rok istnienia obozu przewinęło się przez niego kilkaset osób – głównie działaczy opozycji ze Śląska i Zagłębia, a także z ówczesnego woj. częstochowskiego.

GOR

Wyrazy głębokiego współczucia

Małgorzacie Rakowskiej

z powodu śmierci

Męża

składają

koleżanki i koledzy

z Centrum Informacji Kulturalnej

Nasze perły turystyczne doceniane w kraju i Europie

Sztolnia Królowa Luiza i Kopalnia Guido zostały uznane za Najlepszy Produkt Turystyczny 2022 roku. Nasze postindustrialne perły otrzymały Złoty Certyfikat Polskiej Organizacji Turystycznej. A to nie wszystko. Sztolnia Królowa Luiza została również nominowana do najbardziej prestiżowej nagrody dedykowanej europejskim muzeom.

Certyfikaty POT od wielu lat wyznaczają drogę turystom, kierując ich do miejsc wartościowych, stanowiących gwarancję udanego wyjazdu – podkreśla Rafał Szmytke, prezes Polskiej Organizacji Turystycznej.

W tegorocznej edycji konkursu zgłoszonych zostało łącznie 70 produktów turystycznych. Najważniejszą nagrodę – Złoty Certyfikat POT – zdobyła Kopalnia Guido i Sztolnia Królowa Luiza w Zabrzu. A to nie koniec dobrych wiadomości. Sztolnia Królowa Luiza została bowiem nominowana do najbardziej prestiżowej nagrody dedykowanej europejskim muzeom. Podziemna trasa wodna, jako jedyna atrakcja w Polsce, znalazła się w gronie finalistów konkursu European Museum of the Year – EMYA 2023 (Nagroda Europejskiego Muzeum Roku). Nagroda EMYA jest przyznawana przez Europejskie Forum Muzeów pod kierownictwem Rady Europy. Wyniki poznamy w maju 2023 r.

- Sztolnia Królowa Luiza i Kopalnia Guido to unikatowe podziemia, które na co dzień zachwycają turystów z kraju i zagranicy. Wieloletnie prace Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu, które zaowocowały stworzeniem podziemnego miasta, liczącego ponad 10 kilometrów tras, zostały docenione przez Polską Organizację Turystyczną, za co serdecznie dziękujemy – mówi prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik. - Nasze działania doceniane są również na forum europejskim,

► Certyfikaty wręczono podczas gali w siedzibie Państwowego Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca „Mazowsze” w Otrębusach Fot. UM Zabrze

► Trasa wodna w Sztolni Królowa Luiza to najdłuższy w Polsce podziemny spływ toddlerami Fot. MGW

o czym świadczy fakt, że zrewitalizowany kompleks przemysłowy jest jedyną atrakcją turystyczną w Polsce nominowaną do wyjątkowej nagrody „European Museum of

the Year”. Gratuluję dyrektorowi Bartłomiejowi Szewczykowi oraz całemu zespołowi Muzeum Górnictwa Węglowego osiągniętych sukcesów – dodaje. GOR

► Obiekt przy ul. Wolności został wybudowany pod koniec XIX wieku Fot. UM Zabrze

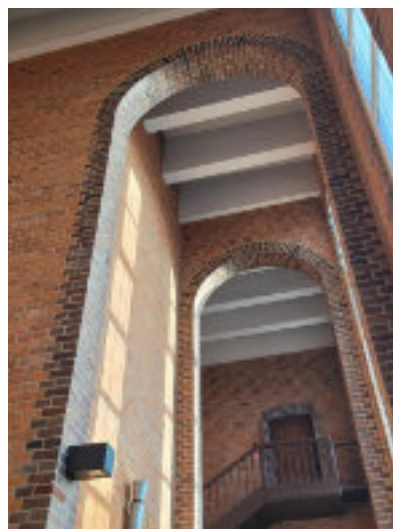
KOLEJNY CENNY OBIEKT NA ZABRZAŃSKIM SZLAKU ZABYTEKÓW TECHNIKI

Industrialna katedra przekazana miastu

Firma Fortum przekazała Zabrzu należący do niej do tej pory historyczny budynek Elektrociepłowni Zabrze. Uroczystość zbiegła się w czasie ze 125. rocznicą powstania obiektu.

W zakres przekazywanych nieruchomości wchodzi m.in. kilkanaście działek o łącznej powierzchni ponad 5 ha oraz 18 budynków poprodukcyjnych dawnej elektrociepłowni, w tym budynek główny dyrekcji, budynek kotłowni, maszynowni, warsztatu mechanicznego czy też świetlica i portiernia. - Budynek dawnej Elektrociepłowni Zabrze, wybudowany w 1897 roku, przedstawia dużą wartość historyczną. Po uruchomieniu nowoczesnej elektrociepłowni dawny obiekt nie jest wykorzystywany do celów produkcyjnych i przeszedł na zastępną emeryturę – mówi Piotr Górnik, prezes Fortum w Polsce. - Dlatego też przekazujemy miastu te cenne nieruchomości stanowiące ważne elementy dziedzictwa przemysłowego Górnego Śląska. Jestem

przekonany, że Zabrze, które postrzegamy jako lidera w pielęgnowaniu dziedzictwa przemysłowego, w pełni wykorzysta ich potencjał

► Efektowne wnętrza kompleksu Fot. UM Zabrze

tak, aby jak najlepiej służyły lokalnej społeczności – dodaje.

Wartość transakcji jest symboliczna i wynosi 100 zł. W obrębie przekazywanego terenu zlokalizowane są obiekty posiadające wartość historyczną, które mogą zostać wykorzystane w celach kulturalno-edukacyjnych. - Z myślą o mieszkańcach Zabrza zrewitalizowaliśmy już wiele przestrzeni poprzemysłowych. To między innymi wieża ciśnień czy Strefa Carnall, gdzie odbywa się wiele wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych. Dziś przejmujemy własność budynku zabytkowej elektrociepłowni, który śmiało można nazwać industrialną katedrą. To pierwszy krok w celu rewalizacji tego pięknego obiektu – mówi prezydent Zabrza Małgorzata Mańka-Szulik.

GOR

Zabytkowy park odzyskuje blask

Na finiszu jest już modernizacja muru oporowego i schodów przy wejściu. A to kolejny etap rewitalizacji wyjątkowego parku przy ul. Dubiela.

Zabrzański park przy ul. Dubiela jest unikatem w skali europejskiej. Jego początki sięgają lat 20. minionego stulecia. Kompleks na planie wydłużonego prostokąta zaprojektował znany berliński architekt parków i zieleni prof. Gustaw Allinger. W parku uwzględniono strefy rekreacyjno-spacerowe, przestrzenie do zabaw, przygotowano stoły do gry w skata. Kilka lat temu park został wpisany na listę zabytków województwa śląskiego. Aktualnie trwa kolejny etap rewitalizacji wyjątkowego obiektu.

- Wprawdzie jeszcze zima, ale myślimy o wiosnie. Dlatego konsekwentnie rewitalizujemy jeden z najpiękniejszych parków w naszym mieście, aby mieszkańcy mogli tu spędzać czas z rodzinami, przyjaciółmi i znajomymi – mówi prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik. - Finalizujemy właśnie modernizację muru oporowego, który pokazuje imponujące wejście do parku. Warto

przypomnieć, że do tej pory zrealizowaliśmy już oświetlenie, fontannę, plac zabaw oraz siłownię pod chmurką. Nasadziliśmy także wiele nowych drzew i krzewów. Sukcesywnie pozyskujemy środki z Unii Europejskiej na działania rewitalizacyjne. Do tej pory na rzecz parku przeznaczaliśmy oko-

ło 3,4 miliona złotych. Nadal będziemy aplikować o kolejne fundusze – dodaje.

Rewitalizacja parku przy ul. Dubiela wpisuje się w zakrojone na szeroką skalę działania w zakresie poprawy jakości terenów zielonych w mieście.

GOR

► Odnawiane są schody i mur przy wejściu do parku Fot. UM Zabrze

► Mieszkańcy chętnie korzystają z plenerowej siłowni Fot. UM Zabrze

► .Odtworzona na bazie archiwalnych dokumentów fontanna Fot. UM Zabrze

► Po przerwie związanej z pandemią Orszak Trzech Króli ponownie wyruszył w tradycyjnej formie na ulice Zabrze Fot. UM Zabrze

TŁUMY ZABRZAN UCZESTNICZYŁY W TRADYCYJNYM ORSZAKU TRZECH KRÓLI

Oddaliśmy pokłon Dzieciątku

Orszak Trzech Króli to jedna z najpiękniejszych tradycji bożonarodzeniowych. Po przerwie spowodowanej pandemią w tym roku ponownie przyciągnął on tłumy zabrzan, którzy wyruszyli z trzech punktów miasta, by oddać pokłon Dzieciątku.

Orszak Trzech Króli to uliczne jasełka organizowane w wielu miejscowościach Polski i świata. Wywodzi się on z polskiej tradycji jasełkowej i kolędniczej. W Polsce Orszak Trzech Króli zaliczany jest do największych ulicznych jasełek na świecie. Jego uczestnicy śpiewają kolędy, mają kolorowe papiero-

we korony. Kolorystyka poszczególnych strumieni symbolizuje Trzech Króli i różne kontynenty. Kolor czerwony to strumień europejski, kolor niebieski – afrykański, a kolor żółty – azjatycki.

W naszym mieście 6 stycznia o godzinie 14 ruszyły również trzy barwne korowody. Grupa żółta

maszerowała sprzed hali „Pogoń”, czerwona – sprzed kościoła św. Kamila, a niebieska – sprzed kościoła św. Józefa. Wszyscy połączyli się w wielobarwną grupę na placu przed kościołem św. Anny. Tu czekała stajenka z Dzieciątkiem, któremu mieszkańcy przyszli się pokłonić.

GOR

► Wydarzenie przyciągnęło całe rodziny Fot. UM Zabrze

► Uczestnicy zmierzali w stronę kościoła św. Anny Fot. UM Zabrze

O TYM PISALIŚMY

**Strefa
wypełniona**

W specjalnej strefie ekonomicznej sprzedana została ostatnia wolna działka

**Admiralspalast
należy
do miasta**

Przejęcie przez miasto zabytkowego hotelu otworzyło drogę do jego renowacji

Autami do Dzieciątka

Ulicami miasta przejechał zmotoryzowany Orszak Trzech Króli

Koncert Noworoczny

Tradycją stały się Koncerty Noworoczne z udziałem znakomitych solistów, tancerzy i zabrzańskich filharmoników

W STYCZNIU 2022

Zagrała Orkiestra

250 wolontariuszy wyruszyło na ulice Zabrze podczas 30. Finału WOŚP

Piłkarska rywalizacja

Osiem drużyn z Polski, Słowacji, Czech oraz Ukrainy wzięło udział w XXIX Międzynarodowym Halowym Turnieju Piłki Nożnej o Puchar Prezydenta Miasta Zabrze

Baśniowa kraina

Na Kąpielisku Leśnym zachwyca Park Miliona Świąteł

Centrum przesiadkowe

W ramach przygotowań do rozpoczęcia budowy centrum przesiadkowego uruchomiony został tymczasowy dworzec

O TYM PISALIŚMY

W obliczu rosyjskiej agresji na Ukrainę rozpoczęliśmy akcję pomocy

Kolejne szkoły i przedszkola obejmuje program termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej

Ruszyła budowa centrum przesiadkowego przy ul. Goethego

W LUTYM 2022

Trwają przygotowania do rozpoczęcia prac nad przedłużeniem alei Korfantego

Aż 65 bramek padło podczas XXV Międzynarodowego Halowego Turnieju Piłki Nożnej o Puchar Przewodniczącej Rady Miasta Zabrze

Jubileusz 100-lecia obchodziło Muzeum Volkwang w Essen

W Szpitalu Miejskim pacjenci chorzy na COVID-19 uczestniczą w zajęciach muzykoterapii

O TYM PISALIŚMY

Dzielnicowe wybory

Wybraliśmy dzielnicowych radnych na kolejną kadencję

Profilaktycy Roku

Poznaliśmy laureatów konkursu „Profilaktyk Roku”

Dzień Teatru

Premiera spektaklu „Historie łóżkowe” wpisała się w obchody Międzynarodowego Dnia Teatru

Festiwal Beethovena

Ruszył 26. Wielkanocny Festiwal im. Ludwiga van Beethovena

W MARCU 2022

Powiększyło się grono laureatów prestiżowego wyróżnienia „Zabrzańska Atena”

W Krakowie odbyły się uroczystości pogrzebowe prof. Krzysztofa Pendereckiego Fot. Dziennik Zachodni

Do ruchu oddany został przebudowany przepust nad Czarniawką w rejonie ulic Paderewskiego i 3 Maja

Ponad siedemset ptaków zostało zaobrączkowanych w Miejskim Ogrodzie Botanicznym w ramach ogólnopolskiej „Akcji Karmnik”

O TYM PISALIŚMY

Targi turystyczne

Po dwuletniej przerwie związanej z pandemią tłumy przyciągnęła kolejna edycja Międzynarodowych Targów Turystycznych

Dni Papieskie

Od 2 do 13 kwietnia trwały wydarzenia wpisujące się w program Dni Papieskich

Dyplomarium plastyka

W Galerii Café Silesia zaprezentowali swoje prace dyplomowe absolwenci zabrzańskiego Liceum Plastycznego

Złot absolwentów

Czwarty Międzynarodowy Zjazd Absolwentów wpisał się w obchody 120-lecia III Liceum Ogólnokształcącego w Zabrzu. Fot. Artem Halkevych

Bolesne rocznice

W parku im. Poległych Bohaterów odbyły się uroczystości upamiętniające ofiary zbrodni katyńskiej i katastrofy smoleńskiej

W KWIETNIU 2022

„Znani Zabrzanie”

W obchody setnych urodzin naszego miasta wpisała się promocja albumu „Znani Zabrzanie”

Słoneczna Dolina

Nową nawierzchnię będzie miała znajdująca się na osiedlu Słoneczna Dolina ulica Marsa

Szkolne prezentacje

W hali „Pogoń” zorganizowane zostały XXIV Zabrzańskie Targi Edukacji „Szkolne Prezentacje 2022”

Remonty torowisk

Ruszyła przebudowa torowiska tramwajowego w dzielnicy Zaborze

Zabrzański Biznesplan

Poznaliśmy laureatów dziewiątej edycji konkursu „Zabrzański Biznesplan”

O TYM PISALIŚMY

W Domu Muzyki i Tańca zaprezentowana została Symfonia dla Zabrze, którą specjalnie na urodziny miasta skomponował Henri Seroka

Ruszyło jubileuszowe Metropolitalne Święto Rodziny

Lukas Podolski podpisał kontrakt z Górnikiem na kolejny sezon

Pierwsze w Polsce Centrum Kompleksowej Diagnostyki i Leczenia Chorych na Stwardnienie Rozsiane powstaje przy Szpitalu Klinicznym nr 1

Ponad tysiąc młodych artystów wzięło udział w 66. edycji Festiwalu Kultury Młodzieży Szkolnej im. Norberta Krocza

W MAJU 2022

Konsulat Honorowy

W Zabrzu otwarty został ormiański Konsulat Honorowy

Symposium fotograficzne

„Zabrze w fotografii – fotografia w Zabrzu” to hasło VII Międzynarodowego Symposiumu Fotograficzno-Socjologicznego

Egzamin dojrzałości

Prawie 900 zabrzańskich maturzystów przystąpiło do egzaminu dojrzałości Fot. II LO w Zabrzu

Dzień Strażaka

Swoje święto obchodzili strażacy

Przybywa drzew

Ekologiczna akcja sadzenia drzew, wpisująca się w obchody 100-lecia miasta, zorganizowana została w parku im. Rotmistrza Witolda Pileckiego

Dni Otwarte

Na Dni Otwarte zaprosił Wydział Nauk Medycznych Śląskiego Uniwersytetu Medycznego

O TYM PISALIŚMY

Prezydent z absolutorium

Radni przyjęli sprawozdanie z wykonania budżetu i udzieliли wotum zaufania prezydent Małgorzacie Mańce-Szulik

Pamiętamy o powstańcach

Po raz pierwszy obchodziliśmy ogólnopolskie święto upamiętniające uczestników powstań śląskich

Nowoczesne boisko

Nowoczesne i bezpieczne boisko piłkarskie z bieżnią lekkoatletyczną otwarto przy Szkole Podstawowej nr 14

Nowe mieszkania

Pierwsze rodziny odebrały klucze do mieszkań na osiedlu Grzybowice

Kolejna ścieżka

Z nowej ścieżki rowerowej, łączącej Mikulczyce z Rokitnicą, mogą korzystać zabrzańscy cykliści

Festiwal Tańca

Najlepsze pary taneczne Europy rywalizowały w hali „Pogoń” podczas Międzynarodowego Festiwalu Tańca

W CZERWCU 2022

Śląskie Smaki

Pokazy kulinarne Pascala Brodnickiego i Remigiusza Rączki oraz liczne występy artystyczne to część atrakcji, jakie czekały na uczestników XVI edycji Festiwalu „Śląskie Smaki”

CARBON Silesia Festival

W Strefie Carnall Sztolni Królowa Luiza odbyła się kolejna edycja CARBON Silesia Festivalu

Botanik zaprosił

Już po raz piętnasty w Miejskim Ogrodzie Botanicznym odbył się Festiwal Kwiatów

Zagrały orkiestry

Siedem orkiestr zaprezentowało się podczas XVII Zabrzańskiego Festiwalu Orkiestr Dętych im. Edwarda E. Czernego

Rywalizacja przy sztalugach

Hala Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji wypełniła się uczestnikami Międzynarodowego Festiwalu Rysowania

Spotkanie telewizji

Po raz trzeci w Zabrzu gościli przedstawiciele telewizji lokalnych i regionalnych z całego kraju

O TYM PISALIŚMY

Wakacje pełne atrakcji

Na uczniów spędzających wakacje w Zabrzu czeka sporo atrakcji

Szpital się rozrasta

Pierwsi pacjenci trafili do nowego pawilonu Śląskiego Centrum Chorób Serca

Wróżnienia św. Kamila

Poznaliśmy laureatów wyróżnień im. św. Kamila

Święto Policji

W Kopalni Guido odbyły się uroczystości z okazji Święta Policji

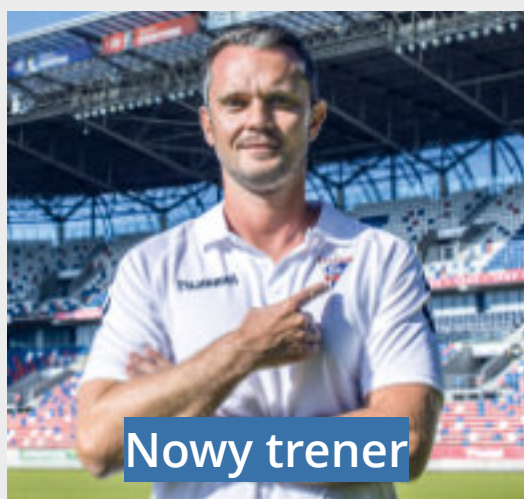

Schronisko dla zwierząt

Zaawansowane są prace na budowie nowego schroniska dla zwierząt

W LIPCU 2022

Nowy trener

Bartosz Gaul został nowym trenerem Górnika Zabrze

Summer Festival

Tłumy mieszkańców przyciąga Zabrze Summer Festival

Kwiaty na urodziny

Na ulicach Zabrze przybywa kwiatów i drzew

Remonty szkół

Zakończył się kolejny etap termomodernizacji Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego

Carnall Festival

Znakomicie bawią się uczestnicy odbywającego się w Sztolni Królowa Luiza Carnall Festivalu

O TYM PISALIŚMY

Tysiące osób bawiły się na koncercie w ramach Wakacyjnej Trasy Dwójki

Podpisana została umowa dotycząca dokończenia budowy Areny Zabrze

Nowe miejsca parkingowe powstały na Helence

Uczciliśmy pamięć powstańców śląskich

W SIERPNIU 2022

Lato w mieście

Ogromnym zainteresowaniem cieszyły się zorganizowane przez miasto dwa turnusy półkolonii „Lato w Zabrzu”

Kapłański jubileusz

90. urodziny obchodził ksiądz infułat Paweł Pyrchała

Ostatnie szlify

W pracowni prof. Krzysztofa Nitscha trwają ostatnie prace nad pomnikiem prof. Zbigniewa Religi

Dni Działkowca

Swoje doroczne święto obchodzili zabrzańscy działkowcy

O TYM PISALIŚMY

Na skwerze przy ratuszu odsłonięty został pomnik prof. Zbigniewa Religi

Rozpoczął się nowy rok szkolny

W pełnej krasie zaprezentowała się odrestaurowana sala witrażowa Muzeum Górnictwa Węglowego

Fantastyczny koncert w nieszczęśliwej Sztolni Królowa Luiza zwiędził 10. edycję Międzynarodowego Festiwalu im. prof. Krzysztofa Pendereckiego

Do grona honorowych obywateli Zabrze dołączyli Elżbieta Penderecka, prof. Andrzej Bochenek oraz prof. Krzysztof Nitsch

WE WRZEŚNIU 2022

Nowe mieszkania

Na budowie bloku przy ul. Żeromskiego odbyła się tradycyjna wiecha

Zielone Zabrze

Pozналиśmy laureatów kolejnej edycji konkursu „Zielone Zabrze”

Pół wieku hematologii

Obchodziliśmy jubileusz 50-lecia hematologii dziecięcej w Zabrzu

Wirtuozi organów

Dziewięć znakomitych koncertów wpisało się w program 27. Zabrzeńskiego Międzynarodowego Festiwalu Organowego

Industriada

Po raz kolejny święto szlaku zabytków techniki zawitało do Zabrza

Święto plonów

W Grzybowicach odbyły się tradycyjne dożynki

O TYM PISALIŚMY

Skarbnikowe Gody

Około 10 tysięcy osób przeszło ulicami w barwnej parady z okazji setnych urodzin Zabrza

Wieża ciśnień

Uratowana przez miasto przed rozbiórką wieża ciśnień przy ul. Zamoyskiego zaprezentowała swe nowe oblicze

Święto jeźdźców

Na Kąpielisku Leśnym w Maciejowie odbył się tradycyjny Hubertus

Nagrody w dziedzinie kultury

Poznaliśmy laureatów nagród prezydenta miasta w dziedzinie kultury

Festiwal Dramaturgii

Dwanaście znakomitych spektakli zobaczyli widzowie podczas XXI edycji Festiwalu Dramaturgii Współczesnej „Rzeczywistość przedstawiona”

W PAŹDZIERNIKU 2022

Koncert Galowy

Podczas Koncertu Galowego w Domu Muzyki i Tańca wystąpił sam José Carreras

Kamienica wypiękniała

Prawdziwą metamorfozę przeszła zabytkowa kamienica przy placu Dworcowym

Rok akademicki

Na działających w naszym mieście uczelniach rozpoczął się nowy rok akademicki

Dzień Edukacji

W Domu Muzyki i Tańca odbyła się coroczna gala z okazji Dnia Edukacji Narodowej

Pod skrzydłami uczelni

Śląskie Centrum Chorób Serca przekazane zostało z Ministerstwa Zdrowia pod skrzydła Śląskiego Uniwersytetu Medycznego

O TYM PISALIŚMY

Park świąteł

Na Kąpielisku Leśnym już po raz drugi otwarty został Park Miliona Świąteł

Jubileusz neurologii

Jubileusz 70-lecia świętowała śląska neurologia, której kolebką jest Zabrze

Dekada aktywności

Dziesiąte urodziny obchodził program Aktywne Zabrze

Serce za serce

Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii po raz 30. podziękowała swoim przyjaciołom i darczyńcom

W LISTOPADZIE 2022

Wyjątkowa wystawa

W Muzeum Górnictwa Węglowego otwarta została wystawa prac Rafała Olbińskiego, jednego z najbardziej znanych na świecie polskich artystów współczesnych

Młodzi lekarze

Kilkuset absolwentów Śląskiego Uniwersytetu Medycznego odebrało dyplomy ukończenia studiów

Pracownicy socjalni

Swoje święto obchodzili pracownicy socjalni

Młodość na scenie

Młodzi, zdolni artyści z Ukrainy i Polski wystąpili na scenie Domu Muzyki i Tańca podczas drugiej edycji United Kids Festival

Święto niepodległości

Uczciliśmy 104. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości

O TYM PISALIŚMY

Szlakiem stajenek

Piękną tradycją w okresie świąteczno-noworocznym jest tworzenie i podziwianie szopek bożonarodzeniowych

Idą Świąta

Na placu Wolności załśniła miejska choinka i zaprosił Zabrzeński Jarmark Bożonarodzeniowy

Bolesna rocznica

Obchodziliśmy 41. rocznicę wprowadzenia w Polsce stanu wojennego

BarbórkoweLOVE

W naziemnej części kompleksu Sztolnia Królowa Luiza odbyła się druga edycja jarmarku BarbórkoweLOVE

W GRUDNIU 2022

Górnnicze święto

Od przemarszu ulicami górniczej orkiestry rozpoczęły się w Zabrzu obchody Barbórki

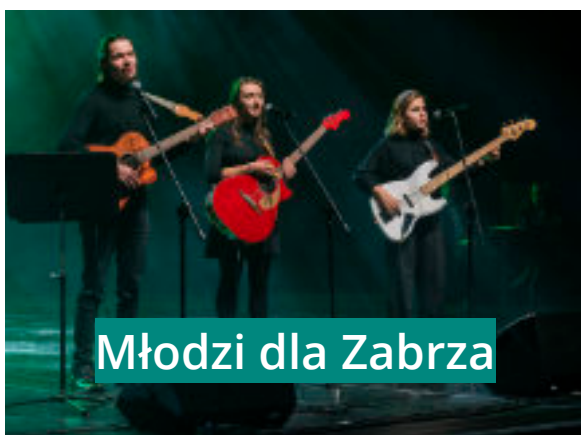
Remont komendy

Dzięki modernizacji garaży zabrzańscy strażacy jeszcze szybciej będą wyjeżdżać na interwencje

Industrialna katedra

Firma Fortum przekazała Zabrzu należący do tej pory historyczny budynek Elektrociepłowni Zabrze

Młodzi dla Zabrza

Przygotowane z okazji 100-lecia miasta występy zaprezentowali uczniowie zabrzańskich szkół średnich

Lodowisko zaprasza

Przy ratuszu otwarte zostało miejskie lodowisko

PRZYPOMINAMY NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA
Z LAT KOŃCZĄCYCH SIĘ CYFRĄ „3”

Kalendarium pod znakiem trójki

Już po raz ósmy „Lekcję historii” zaczynamy od kalendarium na dany rok. Tym razem przyglądamy się najważniejszym wydarzeniom, które miały miejsce w latach kończących się trójką.

Na początek najstarsza z dat związanych z Zabrzem – 25 marca 1243 r. po raz pierwszy pojawiła się nazwa wsi Biskupice koło Bytomia. W dokumencie datowanym na ten dzień księżna kaliska Viola zwolniła ich mieszkańców z ciężarów na rzecz dworu książęcego.

Na kolejne wydarzenie przyszło nam czekać 500 lat. Po zdobyciu większości Śląska przez Prusy, w 1743 r. wprowadzono na tym terenie nowy podział administracyjny. W skład nowo utworzonego powiatu bytomskiego weszły: Biskupice, Makoszowy, Mikulczyce, Rokitnica, Zaborze i Zabrze wraz z istniejącymi w tym czasie koloniami i przysiółkami. W powiecie toszeckim znalazły się Grzybowice, które do powiatu bytomskiego włączono w 1818 r.

Więcej wartych odnotowania wydarzeń miało miejsce w następnych stuleciach. Nowy folwark założony koło Stolarzowic przez Donner-smarcków ze Świerklańca otrzymał 6 sierpnia 1853 r. nazwę „Helene”. To na jego gruntach w połowie grudnia 1929 r. poświęcono osiedle „Helenenhof”, które dało początek dzisiejszej dzielnicy Helenka.

31 sierpnia 1853 r. Adolf Deichsel założył przy obecnej ul. K. Miarki warsztat powroźniczy, który po przeniesieniu na parcelę położoną przy obecnej ul. Armii Krajowej rozrósł się w dużą fabrykę produkującą drut i liny – starsi zabrzanie znają ją z okresu wojennego pod nazwą „Linodrut”.

Dziesięć lat później, w 1863 r., Albert Borsig rozpoczął w Biskupicach

► Hala gimnastyczna spółki akcyjnej „Donnersmarckhütte” Fot. Muzeum Miejskie w Zabrzu

budowę najstarszego zabrzańskiego osiedla patronackiego. Było ono przeznaczone dla pracowników zakładów „Borsigwerk” – huty i kopalni „Jadwiga”.

130 lat po utworzeniu powiatu bytomskiego został on podzielony na cztery mniejsze. 27 marca 1873 r. król Prus Wilhelm I wydał odpowiednią ustawę, a jednym z nowych powiatów został powiat zabrzański, w skład którego wchodziło 16 gmin: Bielszowice, Biskupice, Bujaków, Chudów, Dorota, Kończyce, Maciejów, Makoszowy, Małe Zabrze, Paniowy, Paniówki, Ruda, Sośnica, Stare Zabrze i Zaborze oraz 11 samodzielnych obszarów dworskich. Powiat ten przetrwał do 31 grudnia 1926 r.

Z kolei 2 kwietnia 1873 r., po dwóch latach budowy, poświęcono zabrzańską synagogę zaprojektowaną przez Josepha Kreisa. Tak jak i większość synagog w Niemczech, została spalona w tzw. Noc Kryształową

wą z 9/10 listopada 1938 r. W tym samym 1873 r. kolejna grupa wyznaniowa doczekała się samodzielnej jednostki organizacyjnej. Na czele parafii ewangelickiej utworzonej 1 czerwca i obejmującej swoim zasięgiem Małe i Stare Zabrze, Dorotę, Zaborze wraz z Porębą, Maciejów, Sośnicę, Biskupice z Borsigwerkiem oraz leżące w powiecie tarnogórskim Mikulczyce stanął pastor Gustav Adolf Kuhn. W tychże Mikulczycach 1 października 1873 r. utworzono agencję pocztową zlokalizowaną w ówczesnej restauracji Alberta Panofskiego.

Tylko jedno, za to ważne wydarzenie, miało miejsce w 1883 r. – 16 marca założono „Freiwilliger Feuer-Lösch- und Rettungsverein Zabrze” czyli ochotniczą straż pożarną.

Dziesięć lat później, 21 grudnia 1893 r., w browarze „Bürgerliches Brauhaus”, wybudowanym przez Paula Sauera w Starym Zabrzu przy

obecnej ul. ks. K. Damrota, rozpoczęto warzenie piwa zwykłego i dubelto-owego.

15 listopada 1903 r. oddana została do użytku pierwsza w Zabrze hala gimnastyczna. Spółka akcyjna Donnersmarckhütte wybudowała ją w należącym do niej Parku Hutniczym. Ta sama spółka rozpoczęła w tymże 1903 r. budowę osiedla patronackiego na Zandce – było to pięć pierwszych domów dla robotników postawionych przy obecnej ul. Krakusa. Z kolei w Zaborzu, 17 grudnia 1903 r., poświęcono nowy ratusz gminny wybudowany przy obecnej ul. Wolności 442.

20 września 1913 r. w domu Bruno Herzberga wybudowanym przy pl. Dworcowym 3 otwarto „Café Metropol” – kawiarnię z salą bilardową i cukiernią. W następnych latach miejsce to znane było jako „Haus Metropol”. 1 listopada 1913 r. erygowano w Rokitnicy parafię pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa.

Choć Górny Śląsk podzielono pomiędzy Polskę i Niemcy jeszcze w październiku 1921 r., a oba państwa objęły w posiadania przyznane im tereny w czerwcu i lipcu 1922 r., to dopiero w czerwcu 1923 r. zdecydowano o losach kopalni „Delbrückschächte” (późniejszej KWK „Makoszowy”). Międzynarodowa komisja arbitrażowa przyznała ją ostatecznie Niemcom i 14 czerwca przyłączono kopalnię do Zabrze. W sierpniu na terenie obecnego Zabrze powstały dwie polskie szkoły mniejszościowe: 14 sierpnia w Mikulczycach w budynku szkoły powszechnej przy obecnej ul. S. Ogórka; 28 sierpnia w Zaborzu w budynku szkoły powszechnej przy obecnej ul. W. Karczewskiego. Ta pierwsza działała do 1 września 1939 r., tą drugą zamknięto w końcu maja 1935 r. z powodu braku uczniów.

28 października 1923 r. kardynał Adolf Bertram dokonał konsekracji kościoła Najświętszego Serca Pana Jezusa wybudowanego w Rokitnicy w 1912 r. wg projektu drezdeńskiego architekta prof. Ernsta Kühna. Z dniem 1 grudnia 1923 r. Zabrze doczekało się w końcu nadburmistrza – tego dnia swoje urządowanie rozpoczął Kurt Jeenel, wybrany na to stanowisko 13 listopada.

Dojście do władzy NSDAP w Niemczech pod koniec stycznia 1933 r. doprowadziło do kolejnej zmiany na stanowisku nadburmistrza w Zabrze – 3 kwietnia socjaldemokratę Juliusa Franza zastąpił nazista Max Fillusch. Nie tylko w polityce działo się dużo tego roku w Zabrze. 15 czerwca poświęcono kąpielisko wybudowane przy obecnej ul. Bytomskiej przez najstarszą zabrzańską organizację sportową „Alter Turnverein 1862”. 27 czerwca miejski radca budowlany dr Karl Breuer opracował projekt przebudowy zabrzańskiego „City” przewidujący wyburzenie kilku budynków przy obecnych ul. Wolności i Dworcowej, wytyczenie w tym miejscu reprezentacyjnego placu i otoczenie go pięcioma nowymi gmachami. W ten sposób powstał Peter-Paul-Platz czyli dzisiejszy pl. Wolności. 6 września w Mikulczycach odsłonięto pomnik ku czci 376 mieszkańców gminy Mikulczyce poległych w I wojnie światowej. Pomnik zaprojektował rzeźbiarz Wilhelm Leo Kraus z Norymburgii. Dwa dni później, 8 września poświęcono uroczyscie gmach policji wybudowany na rogu obecnych ul. 1 Maja i gen. Ch. De Gaulle’a wg projektu budowniczego rejencyjnego Ericha Böddigera. Był to największy budynek przedwojennego Zabrze – jego skrzydło południowe ma 101,5 m, a skrzydło wschodnie 58,5 m długości. 17 września w Mikulczycach kardynał A. Bertram konsekrował kościół św. Teresy od Dzieciątka Jezus wybudowany wg projektu bytomskiego architekta Theodora Ehla. Tego samego dnia w sąsiedniej Rokitnicy poświęcono „Las Bohaterów” dedykowany mieszkańcom gminy Rokitnica poległym podczas I wojny światowej. Autorem tego projektu był powiatowy architekt ogrodów Paul Hasler. W 1933 r. zaczęto budowę trzech osiedli: „Kleingartensiedlung West” pomiędzy obecnymi ul. F.D. Roosevelta i Dożynkową; „Siedlung Küsteracker” pomiędzy obecnymi ul. W. Łukasiewskiego i Lubelską, cmentarzem parafii św. Anny i linią kolejową Gliwice-Poręba; przy obecnych ul. F. Prężyny i P. Maszyńskiego w Maciejowie.

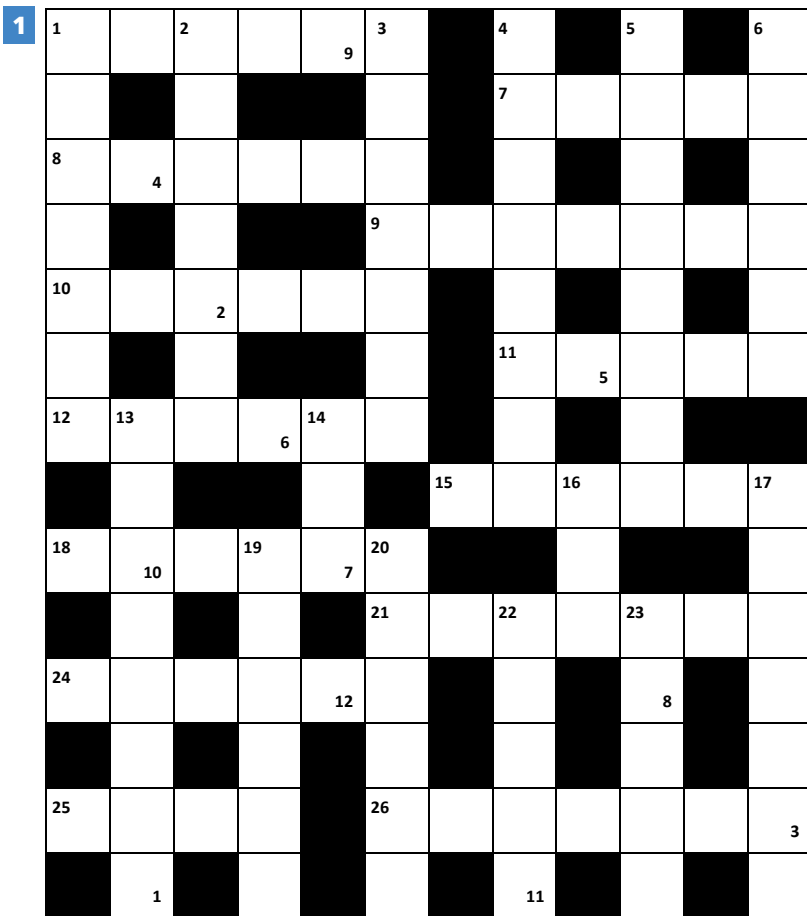
Powstały w Zabrze w 1947 r. oddział montażowo-izolacyjny Przedsiębiorstwa Budownictwa Przemysłowego przekształcił się z dniem 1 stycznia 1953 r. w samodzielne Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacyjnych „Termoizolacja”.

22 maja 1963 r. ukazało się „Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zmiany granic Ruda Śląska i Zabrze w województwie katowickim”. Zgodnie z nim z dniem 30 czerwca z obszaru Zabrze przekazano Rudzie Śląskiej 122 ha gruntów położonych na granicy Biskupic i Zaborza. W większości były to tereny włączone z Rudy do Biskupic i Zaborza w 1922 r. Po tej zmianie powierzchnia Zabrze zmniejszyła się do 8013 ha. Rozgrywki ligowe 1962/1963 drużyna piłki nożnej Górnik Zabrze zakończyła na I miejscu, zdobywając tym samym po raz czwarty tytuł mistrza Polski.

Kolejne wydarzenia miały miejsce już w XXI wieku. 15 października 2003 r. otwarto Centrum Handlowe „Platan” wybudowane na terenie powstałym po wyburzeniu części hal produkcyjnych Huty „Zabrze”. W listopadzie tegoż roku rozpoczęto przy ul. Jodłowej budowę osiedla dla mieszkańców domów, które wyburzono pod Drogową Trasę Średnicową.

10 stycznia 2013 r. podpisano umowę w sprawie połączenia się z dniem 2 kwietnia Muzeum Górnictwa Węglowego i Zabytkowej Kopalni Węgla Kamiennego Guido. 18 marca 2013 r. Rada Miasta przyjęła uchwałę o nadaniu prof. Jerzemu Buzkowi tytułu Honorowego Obywatela Zabrze. Tego samego dnia zmarł w Akwizgranie rzeźbiarz Heinz Tobolla, Honorowy Obywatel Zabrze od 2 lipca 2007 r. 12 maja 2013 r. w nowo budowanym na Zandce kościele Duchy Świętego odprawiona została pierwsza msza św. Niecały tydzień później, 17 maja, otwarto Galerię Zabrze wybudowaną przy ul. Wolności 273. Z dniem 16 lipca 2013 r. klub piłki ręcznej NMC Poven Zabrze zmienił nazwę na Górnik Zabrze. Rok 2013 zakończyło erygowanie na Osiedlu Młodego Górnika parafii katolickiej pw. św. Barbary, co nastąpiło 8 grudnia.

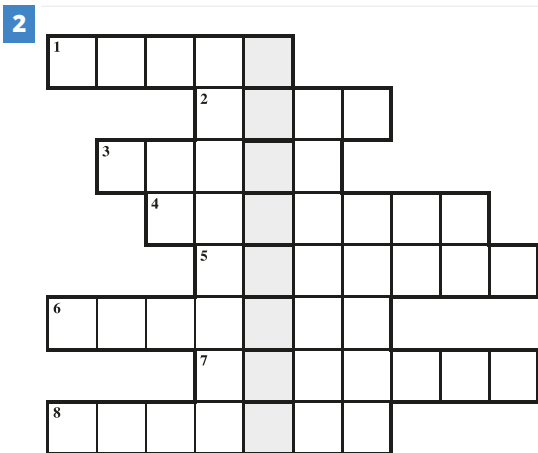
Piotr Hnatyszyn
Muzeum Miejskie w Zabrze

Poziomo: 1 – kryształ lub puder, 7 – u króla Stasia był tylko w czwartek?, 8 – oficjalnie o tatusiu, 9 – sprzedaż zagranicę, 10 – port nad Loarą w zach. Francji, 11 – wieńczy obiad, 12 – najzimniejszy stan USA, 15 – Karol, który łamie przepisy, 18 – ceni piękno, 21 – na czele rządu, 24 – pierwszy publiczny występ, 25 – z niej kawior, 26 – kobieta o tym imieniu świętuje 20 marca.

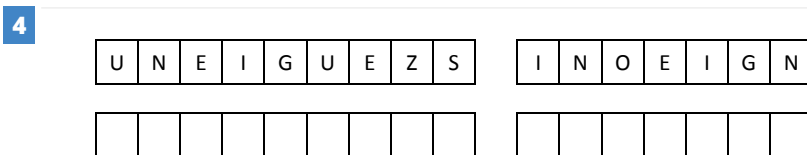
Pionowo: 1 – bożonarodzeniowe drzewko, 2 – pomieszczenie z garnkami, talerzami, patelniami, 3 – ekonomiczny kryzys, 4 – rozważa, 5 – Teresa, serialowa Barbara Mostowiak, 6 – komputerowy program do pisania tekstów, 13 – w damskiej kosmetyczce, 14 – bajkowy Klakier, 16 – trunek marynarzy, 17 – do niego przesyłka, 19 – arabskie państwo, 20 – sklep z lekami, 22 – element komputera, smartfona czy telewizora, 23 – bogini, siostra Ozyrysa.

Rozwiązanie krzyżówki – tytuł piosenki Artura Gadowskiego, utworzą litery z pól ponumerowanych w prawym dolnym rogu.

1. w niej przed Wigilią pływa karp,
2. góry, królestwo kondora,
3. do zębów lub obuwia,
4. przybrzeżne zarośla jezior,
5. zwinięty naleśnik w panierce,
6. narkotyk z apteki,
7. kalosze,
8. materiał wybuchowy wynaleziony przez Nobla.

Rozwiązaniem jest słowo, które powstanie w zaznaczonej kolumnie.

Chochlik drukarski pomieszał literki we wszystkich wyrazach. Trzeba je poprzestawiać tak, aby utworzyły tytuł opery Piotra Czajkowskiego.

FOTOZAGADKA

Zagadka polega na odgadnięciu, gdzie znajduje się prezentowane miejsce.

Rozwiązania z poprzedniego numeru

1. Szanujmy wspomnienia
2. Runianka
3. Admiralspalast
4. Księżycowy świat

Wydawca:

Centrum Informacji Kulturalnej

Adres redakcji:

41-800 Zabrze, ul. Generała de Gaulle'a 17, tel. 32 271-21-70

Redakcja:

Igor Cieśllicki – redaktor naczelny, Magdalena Mionc, Helena Pisarczyk

Skład: CIK

Zdjęcia na okładce: UM Zabrze

Redakcja zastrzega sobie prawo do skrótów i redakcyjnego opracowania tekstów. Materiałów niezamówionych nie zwracamy.

Zarząd Budynków Mieszkaniowych
Towarzystwo Budownictwa Społecznego
Sp. z o.o. w Zabrzu
Zarządca Nieruchomości

TWÓJ DOM W DOBRYCH RĘKACH

**41-800 Zabrze, pl. Warszawski 10,
tel. +48 32 37 33 900, www.zbm-tbs.zabrze.pl**

Administrowanie
wspólnotami mieszkaniowymi

Budowa nowych domów
w systemie TBS

Wynajem lokali
mieszkalnych i użytkowych

Remonty oraz termomoderni-
zacja budynków

IBPC

rekomendacja Instytutu
Branży Pogrzebowej i Cmentarnej

MPGK Zabrze
ul. Klimasa 7
ul. Wolności 226

KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE

24h/7 **32 271 38 23, 508 970 425**

Jesteśmy firmą z długoletnią tradycją i doświadczeniem na rynku.
Oferujemy najwyższą jakość usług, konkurencyjne ceny
oraz bezgotówkową organizację pogrzebów.

- chłodnia i kaplica
- usługi cmentarne i kremacyjne
- szeroki wybór trumien i urn
- międzynarodowy transport zwłok
- krzyże, tabliczki, wieńce i palmy
- opieka nad grobami

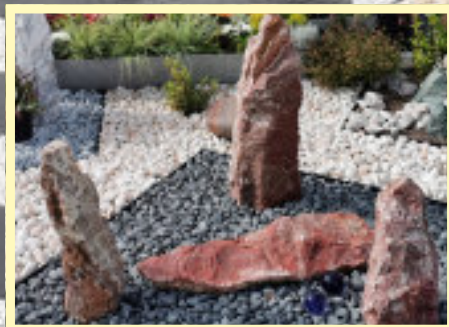

reklama

SPRZEDAŻ OZDOBNYCH KAMIENI OGRODOWYCH

ZABRZE,
ul. Ofiar Katynia 56
Tel. 32 274 93 92

www.bella-stone.pl

reklama

Studia Effect

fryzury&paznokcie

Tel. 32 276 12 88
Zabrze, ul Piłsudskiego 13